بین الملل

امیدواری گروسی به دیدار با پزشکیان

مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در گزارش فصلی خود درباره برنامه هسته‌ای ایران برای سفر به ایران در آینده نزدیک ابراز امیدواری کرد.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، «رافائل گروسی» مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در بخشی از گزارش فصلی و محرمانه درباره برنامه هسته‌ای ایران که خبرگزاری فرانسه مدعی شده رونوشتی از آن را رویت کرده است، ابراز امیدواری کرده که به زودی به ایران سفر و با «مسعود پزشکیان» رئیس‌جمهور ایران دیدار کند.خبرگزاری فرانسه با انتشار مطالبی درباره گزارش محرمانه گروسی نوشت: گروسی گفته است که با این سفر امیدوار است گفت‌وگوی جاری و سازنده‌ای با ایران شکل بگیرد که به سرعت به نتایجی ملموس منجر شود. اگرچه، گفت‌وگوهای آژانس انرژی اتمی ایران و آژانس برای حل‌وفصل مسائل باقی‌مانده و نظارت‌های معمول آژانس در ایران، همواره در جریان بوده است. گروسی در این گزارش مطرح کرده، ذخایر اورانیوم با غنای ۶۰ درصد ایران با افزایشی ۲۲.۶ کیلوگرمی به ۱۶۴.۷ کیلوگرم رسیده است.

موضع سوریه در قبال اسرائیل ثابت است

رئیس‌جمهور سوریه در دیدار با سفرا و دیپلمات‌های این کشور، گفت که موضع دمشق در قبال رژیم صهیونیستی همواره ثابت خواهند ماند.

به گزارش زمان به نقل ازتسنیم، بشار اسد، رئیس‌جمهور سوریه در نشستی با سفرا و رؤسای نمایندگی دیپلماتیک و کارکنان وزارت امور خارجه این کشور بر اصول ثابت سیاست خارجی سوریه در روابطش با کشورهای عربی و منطقه و همچنین در روابط بین‌المللی خود تأکید کرد. به نوشته خبرگزاری سوریه (سانا)، وی همچنین بر تعامل سوریه با چالش‌ها و تحولات بین‌المللی بر اساس یک دیدگاه راهبردی و واقع‌گرایانه تأکید و بیان کرد که روابط دوجانبه، هسته اصلی تقویت روابط با کشورهای عربی است. بشاراسد همچنین در این نشست به بررسی مسائل سیاسی روز براساس اصول و مبانی ثابت سوریه و همچنین ضرورت مقابله با چالش‌های منطقه‌ای و بین‌المللی پرداخت. او در ادامه موضع ثابت سوریه در قبال مسئله نبرد عربی- اسرائیلی اشاره کرد و گفت: «نگاه به عملیات طوفان الاقصی باید در چارچوب مسئله فلسطین و نه صرفاً به عنوان یک رویداد میدانی غیرمنتظره باشد. این در حالی است که ایالات متحده و متحدان غربی آن تلاش می‌کنند طوفان الاقصی را عامل اصلی تنش‌های کنونی جلوه دهند». وی همچنین تأکید کرد که مواجهه با پیچیدگی‌ها و چالش‌های امروز متعلق به سوریه به موقعیت جغرافیایی و تاریخی این کشور و همچنین به دلیل قرار گرفتن آن در میدان جنگ و مورد طمع استعمارگران در طول تاریخ، مرتبط است. رئیس جمهور سوریه با اشاره به اینکه هرج و مرج ایجاد شده توسط ایالات متحده، بی‌ثباتی در جهان را افزایش داده است، گفت: «درگیری بین‌المللی امروز، یک درگیری اقتصادی-فناوری است، به ویژه اینکه غرب در حال از دست دادن سلطه فناوری خود در برابر شرق است و این امر به شکل‌گیری یک جهان چندقطبی جدید سرعت می‌بخشد». وی با بیان اینکه «آینده از آن شرق است زیرا توانسته هویت و اصول خود را حفظ کند»، افزود: تحولات اخیر، تشدید و تداوم این درگیری را تأیید می‌کند و این امر بحران‌های بیشتری را برای همه کشورهای جهان و مردم آنها ایجاد خواهد کرد.

باکو و ایروان سند تحدید حدود امضا کردند

کمیسیون دولتی جمهوری آذربایجان در تعیین حدود مرزهای دولتی دیروز (جمعه) اعلام کرد، کمیسیون‌های تعیین حدود مرزهای ارمنستان و جمهوری آذربایجان مقررات مربوط به فعالیت‌های مشترک را امضا کردند تا ۲ طرف اجرای رویه‌های داخلی را شروع کنند.

به گزارش زمان به نقل ازایسنا، این کمیسیون در بیانیه‌ای اعلام کرد: «طبق پروتکل هشتمین اجلاس کمیسیون‌های دولتی جمهوری آذربایجان، کمیسیون‌ها کار در مورد توافق بر سر مقررات فعالیت‌های مشترک بین باکو و ایروان را به پایان رساندند.» به نقل از خبرگزاری اسپوتنیک، در ادامه این بیانیه همچنین آمده است: «بر این اساس، امروز آیین نامه فعالیت‌های مشترک کمیسیون‌ها به امضا رسید.

در حال حاضر جمهوری آذربایجان و ارمنستان انجام رویه‌های درون دولتی را برای تحدید حدود مرزی شروع کرده‌اند.» کمیسیون‌های تعیین حدود مرزهای ارمنستان و جمهوری آذربایجان مقررات مربوط به فعالیت‌های مشترک را امضا کردند تا ۲ طرف اجرای رویه‌های داخلی را شروع کنند.

رئیس جمهور تاکید کرد:

سیاست ایران صلح است ولی مقابل تحریم رفتار دیگری دارد

رئیس جمهور گفت: سیاست ما صلح و دوستی، پرهیز از تنش و درگیری و تعامل و گسترش روابط با همه کشورهای دنیا است، ولی اگر قرار باشد کشور ما با تحریم و فشار وادار به انجام کاری شود، قطعا رویکرد و رفتار ما نیز به سمت و سوی دیگری سوق داده خواهد شد.

به گزارش زمان به نقل ازتسنیم، مسعود پزشکیان رئیس‌جمهور در پاسخ به تماس تلفنی «یوناس گاهر اشتوره» نخست وزیر نروژ، با اشاره به پیشینه تاریخی روابط دو کشور تصریح کرد: جمهوری اسلامی ایران علاقمند به گسترش تعاملات با نروژ است و امیدواریم این گفتگوها منجر به تقویت و تحکیم روابط دو کشور و همچنین رسیدن به راهکارهای مشترک برای استقرار صلح و ثبات و افزایش امنیت در جهان شود. رئیس جمهور در ادامه با تاکید بر نقش امنیت‌ساز ایران در منطقه و جهان گفت: جمهوری اسلامی ایران همواره ضمن تلاش برای گسترش صلح و دوستی، هرگونه تجاوزگری در هر نقطه‌ای را محکوم کرده و آماده همکاری برای توقف جنگ خشونت و ناامنی در جهان است. پزشکیان در بخش دیگری از سخنان خود با انتقاد از پیمان‌شکنی دولت آمریکا در برجام و گلایه‌مندی از کشورهای اروپایی در عدم پایبندی به تعهدات‌شان در این توافق گفت: جمهوری اسلامی ایران در توافق برجام به تمام تعهدات خود عمل کرد اما این آمریکا بود که علاوه بر پیمان‌شکنی و خروج یکطرفه از این توافق، به افزایش فشار و تحریم علیه کشور و مردم ما روی آورد و متاسفانه کشورهای اروپایی نیز برخلاف انتظار، حتی یک بند از تعهدات خود را اجرایی نکردند. وی تاکید کرد: سیاست ما صلح و دوستی، پرهیز از تنش و درگیری و تعامل و گسترش روابط با همه کشورهای دنیا است، ولی اگر قرار باشد کشور ما با تحریم و فشار وادار به انجام کاری شود، قطعا رویکرد و رفتار ما نیز به سمت و سوی دیگری سوق داده خواهد شد. رئیس‌جمهور همچنین ضمن انتقاد از رفتار دوگانه آمریکا و برخی کشورهای غربی در زمینه حقوق بشر و دموکراسی افزود: اینکه آمریکا و برخی کشورهای غربی به خاطر بدرفتاری با یک فرد، دیگر کشورها را به نقض حقوق بشر متهم می‌کنند، اما در مقابل به خاک و خون کشیده شدن دهها هزار زن و کودک و پیر و جوان بی‌گناه در غزه و بمباران مناطق غیر نظامی، مدارس و بیمارستان‌ها در این منطقه توسط رژیم صهیونیستی نه تنها سکوت کرده‌اند، بلکه از این رژیم حمایت مالی و تسلیحاتی می‌کنند با کدام معیار و منطقی همخوانی و سازگاری دارد؟ پزشکیان با قدردانی از مواضع دولت نروژ در حمایت از مردم فلسطین از نخست وزیر این کشور خواست در تعامل بیشتر با دیگر کشورهای اروپایی، در جهت توقف فوری جنایات رژیم صهیونیستی بر علیه مردم مظلوم غزه تلاش کند. «یوناس گاهر اشتوره» نخست وزیر نروژ نیز در این گفتگوی تلفنی روابط ایران و نروژ را دوستانه و تاریخی توصیف کرد و گفت: نروژ همواره خود را دوست ایران دانسته و خواستار پیشرفت و رفاه بیشتر ملت ایران بوده و خواهد بود. نخست وزیر نروژ همچنین با ابراز نگرانی از افزایش تنش‌ها در منطقه به ویژه حملات رژیم صهیونیستی بر علیه مردم غزه گفت: ما جنگ اسرائیل بر علیه غزه و عواقب فاجعه‌بار آن را محکوم کرده‌ایم، نروژ به همراه ایرلند و اسپانیا جزو اولین کشورهای اروپایی بود که حق مردم فلسطین در تشکیل کشور مستقل را به رسمیت شناخته است و امیدواریم هر چه زودتر این اتفاقات تلخ و تاسف‌بار پایان یابد.

ابوترابی‌فرد: وزرا با نگاه ملی مسائل را رصد، بررسی و تصویب کنند

۲ اولویت دولتمردان در راستای رشد اقتصادی کشور

امام جمعه موقت تهران با بیان اینکه اثرات تصمیمات غلط مدیران اقتصادی در آینده آشکار می‌شود، گفت که تصمیم درست آیت‌الله رییسی در حذف ارز ترجیحی پرهزینه اما بسیار سازنده برای آینده کشور بود؛ این تصمیمات نیاز امروز و فرداست.

به گزارش سرویس سیاسی زمان، حجت‌الاسلام سیدمحمدحسن ابوترابی‌فرد در خطبه‌های نماز جمعه تهران با تسلیت سالروز رحلت پیامبر اعظم(ص)، شهادت امام حسن مجتبی (ع) و امام رضا (ع) گفت: پیامبر خاتم زیباترین، دلپذیرترین، کامل‌ترین و برترین چهره انسانی آفریده خداوند است که تعامل در سیره این شخصیت بی بدیل تاریخ، نگریستن به خصایص این انسان برجسته و مدرسه پیامبر اعظم تنها راه سعادت بشر است. وی افزود: امام علی (ع) در توصیف پیامبر اعظم فرمودند که پیامبر بسیار کم سخن می‌گفتند، سکوتی که راهگشای حیات طیبه او و جامعه بشری بود. ما هم تلاش کنیم با حلم و بردباری و دوراندیشی کارهایمان را پیش ببریم. خطیب نماز جمعه تهران گفت: اگر نگاه بلند امام (ره) نبود، امروز این انقلاب و حرکت بزرگ امت اسلامی شکل نگرفته بود؛ اگر نگاه بلند رهبری معظم نبود، امروز این قدرت برای محور مقاومت در برابر همه دنیای استکبار شکل نگرفته بود. وی با بیان اینکه پیامبر مردم را با یک چشم می‌نگریست، گفت: رهبران و مدیران جامعه، پدران و مادران هوشمند و مدیران ارشد و خرد باید این گونه با مردم تعامل داشته و بین فقیر و غنی و صاحب قدرت و ضعیف تفاوتی نگذاشته و با یک چشم نگاه کنند.

مردم در دادگاه شاهد نگاه برابر در چهره قاضی باشند

ابوترابی‌فرد خطاب به قضات کشور گفت: کسانی که در محضر دادگاه اسلامی حضور پیدا می کنند نگاه برابر را در چهره قاضی ببینند، مدیران هم با مردم اینگونه برخورد کنند. در این صورت مردم در مراجعه به ادارات، احساس شخصیت می کنند. وی با بیان اینکه نگاه و تفکر پیامبر در عاشورا عینیت پیدا کرد، گفت: همین نگاه در بین مجاهدان و رزمندگان در دوران دفاع مقدس بود که آخرت را دیده و به آن فکر می‌کردند؛ این نگاه امروز غزه را به نماد مقاومت در جهان معاصر تبدیل کرده است.ابوترابی‌فرد با تاکید بر اینکه باید همه به خصوص مسئولان به سیره پیامبر اعظم توجه کنند، افزود: رهبر انقلاب در دیدار با هیات دولت اشاره کردند، مردم به رفتار مدیران نگاه کرده و آن را ملاک قرار می دهند پس باید تلاش کنیم بهترین رفتار را داشته تا مردم در مسیری بهتر گام بردارند که این روش پیامبر است.وی اضافه کرد: پیامبر اعظم دوراندیش بودند تا از آن چه قبیح است، فاصله گرفته و تصمیم غلط اتخاذ نکنند؛ سید آزادگان در طول یک دهه اسارات یک تصمیم غلط نگرفت که پیشمان شود؛ مدیران اقتصادی کشور آثار تصمیمات غلط امروز ما، فردا و در دهه های آینده آشکار می شود. به تعبیر رهبر انقلاب اگر دیروز بودجه عمومی را به نفت گره نمی‌زدیم امروز گرفتار این آسیب تهدید کننده نمی‌شدیم. پس مدیران بیندیشند و دولت چهاردهم بیش از دیگران مطالعه کند تا تصمیم غلطی اتخاذ نشود. خطیب نماز جمعه تهران یادآور شد: تصمیم درست شهید خدمت آیت‌الله رییسی در حذف ارز ترجیحی پرهزینه اما بسیار سازنده برای امروز و فردای کشور بود؛ این تصمیمات نیاز امروز و فردا است. باید مدیران بیندیشند تا تصمیمی بگیریم که تضمین کننده خیر دنیا و آخرت مردم باشد. ابوترابی‌فرد در پایان خطبه اول نماز جمعه این هفته تهران با اشاره به حضور مردم در راهپیمایی اربعین، به زبان عربی مطالبی را خطاب به مردم و دولت عراق بیان کرد.

امام جمعه موقت تهران در خطبه های دوم با اشاره به هفته دولت گفت: دولت های اسلامی در جمهوری اسلامی ایران با مقیاس و شاقول شهید رجایی و شهید باهنر اندازه گیری شوند لذا تلاش همه دولتمردان و آحاد جامعه این باشد که شهدای عالی قدر را الگوی حرکت خود قرار داده و به عمل صالح آن ها اقتدا کنند. ابوترابی‌فرد با تبریک به تیم المپیاد دانش آموزی ایران برای کسب رتبه نخست در هفدهمین المپیاد جهانی نجوم گفت: در این مسابقات کشورهای آمریکا، رومانی و کانادا به ترتیب در رتبه های بعدی قرار گرفتند؛ این تفسیر روشنی از سخن ماندگار امام (ره) است که بارها رهبری فرمودند ما می‌توانیم در رقابت جهانی با کشورهایی که با استثمار ملل آسیا و آفریقا و ملت ها در آمریکای جنوبی دست پیدا کرده، جایگاه خود را در جهان تثبیت کنیم که این به عزم و اراده استوار احتیاج دارد؛ نگاه بلندی که پیامبر اعظم بر آن توصیه داشتند. وی در ادامه یکی از مهم‌ترین وظایف مجلس را بررسی خطمشی و اصول کلی برنامه دولت و برنامه‌های ارائه شده وزرای پیشنهادی برای رای اعتماد به دولت عنوان و اظهار کرد: اخذ رای کم سابقه از مجلس دوازدهم به فرموده رهبر انقلاب موفقیت بزرگ دولت و باعث سپاسگزاری است که حکایت از تعامل عقلانی و علمی مجلس با دولت دارد. رئیس جمهور و اعضای دولت از این اقدام در راستای افزایش سطح هم‌افزایی دولت و مجلس و ارتقای کارآمدی نظام با هدف برون‌رفت از تنگناهای اقتصادی به خوبی استفاده کنند. این فرصتی فراروی دولت چهاردهم است.ابوترابی‌فرد گفت: دنیای اسلام به فاصله چند دهه به قله‌های قدرت دست پیدا کرد و دنیا را متاثر از دانش و علوم کرد. این ها دستاورد اندیشه ناب قرآن و کلمات پیامبر عظیم‌الشان اسلام است. وی افزود: دولت با نگاه به آموزه‌های قرآن کریم از تمام ظرفیت علمی و کارشناسی، نیروی انسانی توسعه یافته، ظرفیت‌های متراکم در حوزه زیرساخت های اقتصادی کشور، اقتدار سیاسی، امنیت و قدرت بازدارندگی تحسین برانگیز جمهوری اسلامی، وحدت و انسجام ملی و اسلامی، موقعیت ژئوپلوتیک، عمق راهبردی و استراتژیک کشور برای تبدیل تهدیدها به فرصت ها استفاده کند. خطیب نماز جمعه تهران با تاکید بر اینکه دولت وفاق ملی به دنبال ارتقای شایسته سالاری باشد، گفت: وزرا در آستانه تصمیمات مهم مدیریتی قرار دارند؛ همان طور که رییس جمهور توصیه داشتند، ملاک تغییر فقط و فقط شاخص مهم شایستگی باشد.

نگاه جامع و بلندمدت و مبتنی بر شایسته سالاری پشتوانه اقتدار ملی است

وی خطاب به وزرا گفت: مردم اهل قضاوت و تحلیل بوده و تصمیمات را ارزیابی کرده و تشخیص می دهند که ملاک تصمیم ارتقای شایسته سالاری یا نگاه سیاسی بوده است. باید برای ارتقای نظام، شاخص را شایسته سالاری قرار دهیم. نگاه جامع و بلندمدت و مبتنی بر شایسته سالاری پشتوانه اقتدار ملی است، اقتدار ملی مرهون افزایش سرمایه اجتماعی و اعتماد عمومی است که به نظر می‌رسد این مهم دستاورد ارتقای کیفیت حکمرانی اقتصادی است.ابوترابی‌فرد تاکید کرد: از رییس جمهور و تیم اقتصادی دولت انتظار می رود سطح حکمرانی اقتصادی را ارتقا دهند که این مهم بدست نمی آید مگر اینکه نگاه بلندمدت اساس تصمیمات دولت باشد. اگر امور روزمره تمام وقت وزرا را به خود اختصاص دهد قطعا مسائل اساسی و کلیدی بر زمین می ماند. وی با تاکید بر اینکه ارتقای کیفیت حکمرانی راه را برای بهبود شاخص های کلان اقتصادی هموار خواهد کرد، گفت: چالش ها و مسائل حکمرانی به مثابه یک شبکه درهم تنیده و پیوسته است پس همه دستگاه‌های اجرایی، قوای سه‌گانه و نهادهای فراقوه‌ای برای فهم و حل مسائل اساسی کشور بسیج شوند؛ روسای قوا مسائل را بخشی نگاه نکرده و نگاه قوا ملی باشد.

وزرا با نگاه ملی مسائل را رصد و بررسی و تصویب کنند

ابوترابی‌فرد خاطرنشان کرد: منابع کشور محدود است و باید با این منابع محدود اولویت های اساسی کشور رصد شود و تا آن جا که ممکن است زمینه رشد هزینه های جاری کشور را مدیریت و کنترل کرد. وزرا به خصوص وزرات‌خانه‌های پرهزینه بهداشت و درمان، آموزش و پرورش و علوم و سایر نهادها نگاه ملی داشته باشند. وزرای آموزش و بهداشت و تمام وزرا با نگاه ملی مسائل را رصد و بررسی و تصویب کنند. وی اولین مساله را ارتقای بهره وری خواند و تاکید کرد: وزرا از تمام ظرفیت مدیریتی خود برای ارتقای بهره‌وری استفاده کرده و در پایان سال ۱۴۰۴ گزارشی درباره چگونگی ارتقای بهره‌وری ارائه دهید. ابوترابی‌فرد ادامه داد: امروز در اقتصاد می کوشند با هزینه کمتر کیفیت کالا ارتقا پیدا کند یعنی کیفیت بهتر با هزینه کمتر اما در نظام مدیریتی و ساختار ادارات ما شرایط برعکس است؛ هزینه بیشتر، کارایی کمتر. وی در ادامه با تاکید بر اینکه باید رشد اقتصاد دیجیتال و رشد شرکت های دانش بنیان مساله نخست دولتمردان در راستای رشد اقتصادی کشور باشد، افزود: از بدنه علمی و عالم و به بیان رهبری معظم شجاع برای تهیه نقشه راه و با هدف اجرایی و عملیاتی شدن سیاست های کلی ابلاغی رهبری و برنامه توسعه مبتنی بر آن استفاده شود. باید این نقشه راه برای حوزه های مهم تهیه شود که از جمله آن اصلاح ساختار ناترازی بودجه است.

بودجه کشور ناتراز است

وی با بیان اینکه بودجه کشور ناتراز است، گفت: در سه ماهه نخست سال، باید ۲۵ درصد از منابع پیش بینی شده دریافت می شد که حدود ۱۷ درصد وصول شده در حالی که هزینه های جاری بیش از ۹۳ درصد انجام شده است این یعنی منابع دریافت نشده اما هزینه ها اجرایی شده است. در حوزه عمرانی و سرمایه گذاری باید ۲۵ درصد تخصیص پیدا می کرد اما ۴ درصد تخصیص داده شده که معنای ناترازی بودجه است. ابوترابی‌فرد افزود: دولت و مجلس بدانند با رشد غیرمعقول و بدون دفاع هزینه ها نمی توان ناترازی را اصلاح کرد و بر ناترازی بودجه افزوده می شود. امام جمعه موقت تهران با تاکید بر لزوم اصلاح ناترازی نظام بانکی و پولی گفت: طبق سیاست‌های کلی، باید به سمت تنظیم سیاست‌های پولی، مالی و ارزی با هدف دستیابی به ثبات اقتصادی و مهار نوسانات و تقویت تولید ملی رفت اما چقدر با این سیاست فاصله داریم؛ نباید اتاق فکر ویژه برای این مسائل مهم زیر نظر شخص رییس جمهور و تیم اقتصادی کشور و نخبگان سیاسی و علمی شکل گرفته و مردم نیز در جریان واقعیت اقتصاد و کاستی ها و ضعف ها و راه برون رفت از آن باشند و رسانه ملی به تریبون این مباحث تبدیل شود. ابوترابی‌فرد با تاکید بر لزوم اصلاح ناترازی انرژی گفت: در سیاست‌های کلی، کاهش مستمر شدت انرژی با اعمال مجموعه‌ای متعادل از اقدامات قیمتی و غیرقیمتی و استفاده بهینه از نفت و گاز و صادرات و تغییر نگاه به نفت و گاز و درآمدهای حاصل از آن از منبع بودجه عمومی به منابع و سرمایه‌های زاینده اقتصادی آمده است؛ اگر حتی ۵۰ درصد این جمله اجرایی و عملیاتی شود، شاهد تحول بنیادین در کشور خواهیم بود که در سال های پیش رو آثار آن را می بینید.

یادداشت

اولویت داشتن اهداف ملی بر اهداف فراملی در سیاست خارجی

علی عیدی‌پور

در حال حاضر ما در موقعیتی هستیم که باید بین تصمیم‌های بد و تصمیم‌های سخت، یکی را انتخاب کنیم. تصمیم بد یعنی اولویت قائل شدن برای اهداف فراملی سیاست خارجی و تصمیم سخت یعنی پیگیری جدی اهداف ملی سیاست خارجی.

سیاست خارجی از مهم‌ترین وجوه حیات اجتماعی و سیاسی یک کشور است، چراکه نحوه کنش کشور در محیط بیرونی تاثیر حیاتی بر تمامی جنبه های داخلی و خارجی آن کشور دارد.درهمین راستا،هرکشوری در نظام‌بین‌الملل لاجرم نیازمند تعیین اهدافی در سیاست خارجی خود است تا به بهترین شکل ممکن منافع ملی خود را تأمین کند و نیازهای راهبردی، اقتصادی، سیاسی، نظامی،امنیتی و فرهنگی اش را در کوتاه‌مدت، میان مدت و بلندمدت برآورده نماید. اهداف سیاست خارجی کشورها معمولا در دو سطح ملی و فراملی تعیین می شوند.جمهوری اسلامی ایران نیز اهداف سیاست خارجی خود را در دو سطح ملی و فراملی تعیین و تعریف کرده است. اهداف ملی سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران که مستقیماً منافع ملی ایران را تأمین می‌کنند عبارت‌اند از: بقا و امنیت ملی؛ استقلال و حاکمیت ملی؛ کسب و افزایش قدرت ملی؛ توسعه و رفاه اقتصادی؛ اعتبار بین‌المللی.

از طرف دیگر،اهداف فراملی سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران برای شکل دادن به محیط خارجی مناسب و ایجاد شرایط و وضعیت مطلوب بین‌المللی در خارج از قلمرو سرزمینی جهت تأمین منافع ملی ایران پیگیری می‌شوند. اهداف فراملی در چارچوب منافع معطوف به نظم جهانی و ایدئولوژیک جمهوری اسلامی ایران تعیین و تعریف می‌گردند. به گونه‌ای که تأکید و تمرکز آن‌ها بر چگونگی تغییر و اصلاح نظم مستقر بین‌المللی است.حفظ کیان اسلام، صدور انقلاب اسلامی،وحدت جهان اسلام، تشکیل جامعه جهانی اسلامی، از جمله مهم ترین اهداف فراملی سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران هستند. بحث اصلی این است که باید در تعیین اهداف سیاست خارجی اولویت بندی کنیم.به گونه ای که اهداف ملی سیاست خارجی باید اولویت اول و فوری داشته باشند و اهداف فراملی سیاست خارجی در درجه دوم اهمیت قرار داشته باشند. در تعیین اهداف باید به سه نکته اساسی دقت داشت.اول اینکه اهداف تعیین و تعریف شده مبتنی بر واقعیات باشند.در این زمینه باید توان داخلی و محدودیت های بیرونی را در نظر داشت.دوم اینکه، اهداف باید قابل دسترسی باشند.اینکه ما اهدافی را تعیین و تعریف کنیم اما قابلیت دستیابی نداشته باشند جز هدررفت منابع حاصلی دربرنخواهد داشت.سوم اینکه برای دستیابی به اهداف تعیین و تعریف شده مدت زمان مشخصی را درنظر بگیرم.قرار نیست که ما هدف یا اهدافی را برای مدت های مدید و طولانی در دستور کار داشته باشیم و مشخص نباشد که در چه بازه زمانی آن هدف یا اهداف باید محقق گردند. در مباحث آینده پژوهی و آینده نگاری با تقسیم آینده به آینده های کوتاه مدت،میان مدت و بلند بر مشخص کردن زمان برای تحقق اهداف تاکید شده است.اگر ما تحقق هدف یا اهدافی را به آینده بلند مدت موکول کرده باشیم باید در نظر داشته باشیم که آینده بلند مدت از حدود ۵۰ سال شروع میشود و بسته به نوع اهداف تا بازه زمانی ۱۰۰۰ سال نیز امتداد می یابد.۵۰ سال برابر با یک نسل است و منطقی نیست که یک نسل یا بیشتر را معطل تحقق اهدافی نماییم که مشخص نیست قابلیت تحقق یافتن را دارند یا خیر. منطق کنش عقلانی در نظام بین الملل آنارشیک که قانون جنگل برآن حاکم است و تمامی کشورها در تلاش هستند سهم بیشتری از منابع و قدرت را کسب کنند، ایجاب میکند که اولویت با اهداف ملی سیاست خارجی باشد که مستقیما منافع ملی را تأمین میکنند. زمانی که کشوری توانست به تمامی یا بخش اعظم اهداف تعیین شده سیاست خارجی خود در سطح ملی، دست یابد، میتواند اهداف فراملی سیاست خارجی خود را با قدرت پی گیری نماید. طبیعی است جمهوری اسلامی ایران ناگزیر است برای پیگیری و تحقق اهداف فراملی سیاست خارجی خود،توان و ظرفیت خود را به کارگیرد. این در حالی است که در نظام بین‌الملل هیچ کشوری توان و ظرفیت و منابع نامحدودی ندارد.ایران نه تنها توان، ظرفیت و منابع نامحدودی ندارد بلکه کاملا برعکس،در شرایط کنونی ظرفیت بسیار محدودی به ویژه در زمینه اقتصادی دارد. بنابراین جمهوری اسلامی ایران ناچار است توان،ظرفیت و منابع بسیار محدود خود را در دو جهت ملی و فراملی هزینه نماید.این شیوه عملکرد باعث شده‌که جمهوری اسلامی ایران نه تنها قادر به تحقق اهداف فراملی سیاست خارجی خود نشود بلکه در رسیدن به اهداف ملی سیاست خارجی خود(کسب و افزایش قدرت ملی،توسعه و رفاه اقتصادی، اعتبار و وجهه بین المللی) نیز ناکام بماند. تجربه نشان داده چنانچه توان،ظرفیت و منابع در مسیر درست هدایت شوند و از هدررفت آن‌ها در مسیرهای اشتباه جلوگیری شود، می‌توان به اهداف بزرگ دست یافت.نمونه بارز این قضیه،کشور آلمان است.آلمان در فاصله سال‌های ۱۹۱۹ تا ۱۹۳۹ توانست با تجمیع منابع و ظرفیت خود در خدمت اهداف ملی سیاست خارجی اش به چنان قدرتی دست یابد که به کابوس قدرت‌های بزرگ جهانی تبدیل شود. اما همین آلمان طی سال‌های ۱۹۳۹ تا ۱۹۴۵، با پراکنده نمودن توان، ظرفیت و منابع خود در قالب اهداف فراملی سیاست خارجی اش، نه تنها تمامی دستاوردهای خود را از دست داد بلکه عملا متلاشی شد. شرایط فعلی کشور ما به گونه ای است که تقریبا در تمامی حوزه ها از قبیل، نفت و گاز، برق، حمل و نقل، مسکن و راه، بهداشت، کشاورزی و صنعت نیاز به سرمایه گذاری های کلان داریم تا به وضعیت مطلوب برسیم. درچنین شرایطی ناگزیریم اهداف ملی سیاست خارجی را در اولویت قرار دهیم و تمام توان، ظرفیت و منابع مان را در جهت تحقق اهداف ملی سیاست خارجی بسیج نماییم و از پراکنده نمودن منابع در جهت تحقق اهداف فراملی سیاست خارجی اجتناب نماییم.

در حال حاضر ما در موقعیتی هستیم که باید بین تصمیم‌های بد و تصمیم‌های سخت،یکی را انتخاب کنیم. تصمیم بد یعنی اولویت قائل شدن برای اهداف فراملی سیاست خارجی و تصمیم سخت یعنی پیگیری جدی اهداف ملی سیاست خارجی.

Alborz.payam@gmail.com